

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Styrelsesammanträde 9/2022

Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
1(16)

Plats och tid	Retuna, Folkestaleden 7 kl. 08:15- 12:45
Beslutande	Lars Andersson, ordförande via Teams Lars Bohlin, 2:e vice ordförande Sarita Hotti, §§ 4–13 Lars-Göran Hammarberg Ann-Sofie Wågström Nina Tuncer Bertil Andersson Tommy Hamberg Anton Varnäs Bo Hellmark Tobias Gustafsson Seppo Vuolteenaho, fr § 9
Ej närvarande ledamöter	Johan Holmqvist, 1:a vice ordförande Mattias Stjernström Mats Bengtsson
Adjungerad	Ulf Isaksson
Arbetsstagarrepresentanter	Mats Rehnholm SACO
Övriga deltagare	Tommy Malm, Eskilstuna Kommunföretag AB Mikael Brodén, Eskilstuna Kommunföretag AB via Teams Anders Andersson, Eskilstuna Kommunföretag AB Robert Kärneus, Eskilstuna Kommunföretag AB Susanna Henriksson, Eskilstuna Kommunföretag AB via Teams Fredrik Elf, Eskilstuna Kommunfastigheter AB Kjell Andersson, Eskilstuna Energi och Miljö AB, §§ 1-18 Martin Roos, Destination Eskilstuna AB David Hofmann, Eskilstuna Logistik och Etablering AB Kent Briby, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, §§ 6-8 Robert Bränn, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, §§ 6-11 Christina Pettersson, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, §§ 8-10 Maria Johansson, Eskilstuna kommun, §§ 6-8 Fredrik Stake, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, §§ 5-6 Stefan Wennerström, ESEM, §§ 12-17 via Teams
Utses att justera	Anton Varnäs
Underskrifter	Protokollet är e-signerat. Se sista sidan.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Styrelsesammanträde 9/2022

Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
2(16)**§ 1 Val av justerare**

Anton Varnäs utsågs av styrelsen att justera protokollet jämte ordföranden.

§ 2 Godkännande av dagordningen

Styrelsen godkände föreslagen dagordning med ändringen att ärende 18 skjuts till oktobersammanträdet.

§ 3 Föregående protokoll

Protokoll 8/2022 godkändes och lades till handlingarna.

RAPPORTER**§ 4 Fördjupning nuläge koncernen**

VD kommenterade nuläge och några väsentliga händelser i bolagen. Mer information finns i utsänt VD-brev.

Styrkort

Inga avvikelser kommenterades.

§ 5 Fortsättning Tema Trygghet, Kommunfastigheter

Fredrik Elf redovisade hur Kommunfastigheter arbetar med trygghetsfrågorna.

BESLUTSÄRENDEN**§ 6 Solcellspark**
Dnr 2022:036**Styrelsen beslutade**

att godkänna styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö ABs beslut om investering i en solcellspark på Lilla Nyby,

att uppdra åt Eskilstuna Energi och Miljö AB att återkomma med information kring uppdaterad lönsamhetsbedömning efter genomförd upphandling, samt

att överlämna ärendet till Eskilstuna kommunfullmäktige för godkännande.

Fredrik Stake redogjorde för ärendet.

Anton Varnäs reserverar sig mot beslutet. Reservationen bifogas protokollet.

Ärendebeskrivning

I ägardirektiv framgår att bolagskoncernen ska verka för ökad installation av solceller, både på egna fastigheter, solcellsparker och hela Eskilstuna. Investering och drift kan ske i egen regi eller tillsammans med det lokala näringslivet.

Eskilstuna Energi och Miljö har under en tid analyserat olika alternativa platser för en solcellspark och den sammanvägda bedömningen är att investering mest lämpligt sker på sluttäckt del av deponin på Lilla Nyby och styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB har beslutat:

"att godkänna en investering om 90 Mkr i en solcellspark att byggas på sluttäckt del av Lilla Nyby, förutsatt att inget hinder för detta uppkommer i s k 12:6.samråd.

att skicka ärendet till Eskilstuna Kommunföretag för vidare hantering."

Investeringar i förnybar energi är en förutsättning för att nå de klimatpolitiska målen som Sverige ställt upp. Senast 2040 är målet 100% förnybar elproduktion. Solcellsparken kommer årligen att innebära ett tillskott på ca. 15 GWh förnybar energi och bidrar även till att minska kapacitetsproblematiken i elnätet. Tillsammans med befintlig solcellspark på Lilla Nyby kommer föreslagen solcellspark vara en av de största i Sverige vilket borde innebära goda möjligheter att ytterligare stärka Eskilstunas hållbarhetsvarumärke.

Elpriser är idag på historiskt höga nivåer vilket gör elproduktion väldigt lönsamt, det är samtidigt svårt att bedöma prisutvecklingen framåt men förväntan är att elpriser kommer att sjunka tillbaka men ändå vara på en nivå där förutsättningar för lönsam solelproduktion föreligger. I sammanhanget behöver även solelens produktionsprofil beaktas vilket förväntas medföra ett något lägre elpris än ett årligt genomsnittspris.

Producerad el avses att säljas till företag inom Eskilstuna kommun där kunden erbjuds köpa den el som produceras till ett fast överenskommet pris, en förutsättning är att kunden är eller blir kund hos ESEF. EEM avser under hösten -22 att teckna avsiktsförklaringar med lokala företagare om att ingå s k PPA-avtal (Power Purchase Agreement, "Sv. *Energiköpsavtal*").

Investeringsbeloppet uppgår till 90 Mkr och visar på god lönsamhet med en internränta på 7.4%. Detta även med förhållandevis modesta initiala elprisantaganden. Generell prisutveckling på solceller samt eventuellt fördyrande omständigheter kopplat till etablering av solcellsparken på deponi medför samtidigt risker att kalkylerat investeringsbelopp på 90 Mkr ej är tillräckligt. Mot bakgrund av förhållandevis försiktiga elprisantaganden bedöms ändock förutsättningar för lönsamhet med investeringen föreligga. Även om kostnaden skulle överstiga 90 Mkr efter genomförd upphandling genomförs investeringen om affärsmässig grund fortsatt föreligger.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL****Styrelsesammanträde 9/2022**Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
4(16)

Kommunföretags styrelse ska informeras om uppdaterad lönsamhetsbedömning efter genomförd upphandling. Investeringen har behandlats i Forum för investeringar som tillstyrker att ärendet lämnas till styrelsen för beslut. Se bifogat mötesprotokoll för ytterligare kommentarer.

Investeringen bedöms vara av principiell karaktär varför ärendet behöver underställas Eskilstuna Kommunfullmäktige för beslut utifrån förslag på lokalisering och att investeringen endast genomförs om affärsmässig grund finns. Med affärsmässig grund avses att slutlig investeringskostnad återbetalas med rimlig avkastning och på rimlig tid.

§ 7 Renhållningstaxa 2023 Eskilstuna Energi och Miljö AB
Dnr 2022:037**Styrelsen beslutade**

att godkänna föreslagen Renhållningstaxa för Eskilstuna 2023, samt

att överlämna förslaget till kommunfullmäktige i Eskilstuna.

Bakgrund

Styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB beslutade 2022-09-21 enligt nedanstående:

att fastställa bilaga "Renhållningstaxa för år 2023" att gälla fr o m 2023-01-01 samt

att överlämna ärendet till Eskilstuna Kommunföretag för vidare behandling.

Sammanfattning

Renhållningstaxan föreslås justeras och gälla fr o m 1 januari 2023. De föreslagna justeringarna innebär sänkningar både för den rörliga delen och den fasta avgiften samt för alla kundkategorier, totalt mellan 6,9 – 8,6 %. De ökade intäkterna kommer till största del från införandet av nollvisionen, dvs minskning av osorterat avfall.

§ 8 Plan för avfall och kretslopp samt lokala avfallsföreskrifter
Dnr 2022:038**Styrelsen beslutade**

att godkänna remissvar avseende Avfallsföreskrifter om avfallshantering för Eskilstuna kommun,

att godkänna remissvar avseende Plan för avfall och kretslopp,

att överlämna remissvaret till Eskilstuna Kommun, samt

att direktjustera paragrafen.

Ärendebeskrivning

Bland annat följande information framgår av remissutskick:

Kommunkoncernens "Plan för avfall och kretslopp" med dess mål och åtgärder utgör tillsammans med lokala "Avfallsföreskrifter om avfallshantering för Eskilstuna kommun" kommunens renhållningsordning enligt 11 § 15 kap miljöbalken. Dessa ska uppdateras vart fjärde år. Framtaget förslag på plan följer Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6). Planens mål och åtgärder utgår ifrån de nationella miljö kvalitetsmålen, de nationella

etappmålen, målen i Agenda 2030 och den nationella strategin för cirkulär ekonomi med tillhörande handlingsplan. Då avfallsmängden hänger samman med vår konsumtion bidrar avfallsplanens mål och åtgärder i högsta grad till Eskilstunas föreslagna klimatmål. Renhållningsordningen, det vill säga planens huvuddokument och bilagor samt lokala avfallsföreskrifter, ska enligt lag remitteras för utställande till allmänhet och samråd med länsstyrelse, innan den fastställs av kommunfullmäktige. Under utställandetiden ges också nämnder och bolagsstyrelser möjlighet till synpunkter.

Kommunkoncernens "Plan för avfall och kretslopp" beskriver ett övergripande mål för koncernen samt ett antal mål och delmål för att förebygga uppkomsten av och minska avfallsmängder som uppstår i Eskilstuna kommun och dess geografiska område. Sex målområden har upprättats, varav de första fem utgör stegen i avfallstrappan (EUs avfallshierarki). Det sjätte målområdet kallas "Lätt att göra rätt".

Under processens gång har nio förbättringsområden identifierats där dialoger och workshops hållits för att ta fram förslag till aktuella mål och åtgärder. Förbättringsområdena innefattar cirkulär byggnation och renovering, cirkulärt Eskilstuna, deponier, dumpning och nedskräpning, fysisk planering, livsmedels- och matsvinn, nollvision för hushållens avfall, näringsåterförsel av avloppsfraktioner samt samverkansformer för climatevolution.

Planens åtgärder finansieras inom respektive nämnd och bolagsstyrelse.

I den gemensamma planen presenteras målområden och åtgärder för att öka takten och nå visionen om ett cirkulärt Eskilstuna.

Eskilstuna Kommunföretag

Kommentar "Avfallsföreskrifter om avfallshantering för Eskilstuna kommun"

Kommunföretag är positiva till förslag till avfallsföreskrifter. I allt väsentligt är dokumentet att betrakta som ett "tekniskt" dokument. Några kommentarer följer dock nedan.

Då kommunen genom Eskilstuna Energi och Miljö tillämpar optisk färgsortering sedan ett antal år bör även insamling av textilier vara beskriven. Textil från hushåll omfattas av kommunens ansvar. Övriga fraktioner finns beskrivna.

Beskrivningen av grovavfall, sid 24, kan behöva förtydligas. I dagsläget ingår hämtning av grovavfall från hushåll vid fastighet i avfallstaxan vid två tillfällen per år. Bygg- och rivningsavfall ingår dock inte i begreppet grovavfall. Av "Redovisning av ändringar", sid 2, framgår att bygg- och rivningsavfall blir ett kommunalt ansvar från kommande årsskifte och att avfallstaxan kan behöva kompletteras. Förslagsvis kan definitionen av grovavfall justeras så att såväl hantering som ekonomi samordnas. Detta vore positivt ur ett kundperspektiv samtidigt som möjligheten till återbruk av byggavfall sannolikt ökar.

Av sista punkten "Redovisning av ändringar" sid 2, "Övriga ändringar" framgår vissa förutsättningar vad gäller avstånd. Ur kundens perspektiv finns den tekniska kunskapen och de tekniska hjälpmedlen hos återvinningsorganisationen. Av texten framgår att extra avgift "kan" debiteras om "mått överstigs". Om återvinningsorganisationen på sakliga grunder har tillkommande kostnader då mått överstigs bör ordet "kan" ändras till "ska".

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Styrelsesammanträde 9/2022

Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
6(16)**Eskilstuna Kommunföretag****Kommentar "Plan för avfall och kretslopp"**

Kommunföretag är positiva till förslaget. Nedan lämnas några kommentarer till innehållet.

I 1.2 "Organisation och ansvar" saknas moderbolaget Eskilstuna Kommunföretag AB.

Formell kommunikation mellan kommun och bolag sker via moderbolaget.

Punkt 1.3 "Projektorganisation" beskrivs i framskrivningen till kommunstyrelsen i förslaget till remisshantering. I det slutliga styrdokumentet kan stycket tas bort.

Mål 2.5.1 är lägre än visionen 2030 som uttrycker "våldigt lite avfall". Om målet till 2027 är en minskning med 15%, är tolkningen av "våldigt lite avfall" sannolikt betydligt mera än 50% av 2020 års nivå. Bör göras tydligt mätbart.

2.5.2 Delmålet "Mängden elektronik" kan kvantifieras tydligare. Är målet nått om ytterligare en klient återbrukas, dvs koldioxidbesparingen är 274 ton + en klient?

2.5.2 Delmålet "Matsvinnet" ska minimeras. Svinnet ska mätas år 2023, dvs utgångspunkt

saknas. Oklart om svinnet minimerats om detta uppgår till max 10% år 2027.

2.6.4 Annat basår än år 2023 borde kunna användas.

2.6.5 Oklart om målet avser vikt, volym eller värde. En fråga som bör besvaras är hur marknadssituationen ser ut, dvs vilka material som finns eller bedöms komma att finnas tillgängliga, för att kunna avgöra realismen i målet.

2.7 Texten förstärker uppfattningen att exempelvis bygg- och rivningsavfall, för att kunna återvinnas, ska ingå i grovavfallshämtningen.

Konsekvensen av andra stycket är att matavfall inte kan behandlas vid dagens Ekeby reningsverk. Detta kommer att påverka produktionen av biogas i egen regi.

Fosfor ska "på lång sikt" omhändertas. För att överensstämja med övriga målangivelser bör istället årtal anges.

2.7.4 Delmålen är svåra att tolka. Dels ska beslut om egen alternativt privat regi fattas, dels anges byggstart och drifttagandetidpunkt. Kommunen saknar rådighet samtidigt som ekonomiska och miljömässiga konsekvenser inte är beskrivna.

2.8.1 Blandningen av måttal, dvs kg/invånare och % av avfall, är olycklig. Om den totala mängden (ordet mängd kan även tolkas som volym) ökar till år 2027 kan vikt per invånare öka. Målet nås fast mera avfall förbränns. Målet bör genomgående vara vikt per invånare.

2.9 Möjligheten att deponera olika material framgår i allt väsentligt av lag. Enligt Avfall Sverige utgör redan idag deponerat material mindre än 1 % av totala avfallsmängden. Hur förhållandet ser ut i Eskilstuna framgår inte.

I diskussionen lyfts ibland att äldre deponier skulle kunna utgöra källa för "utvinning" av råvaror. Eventuella ambitioner, som inventering av möjligheter, kunde lyftas under rubriken. Konkreta ambitioner kan sannolikt, i ett tidigt skede, hänföras till begreppet "miljöevolution".

2.10.1 I tredje stycket anges måtalet "över 65%". Varför ambitionen är så mycket lägre inom detta område framgår inte. Utifrån kommentaren kring "Avfallsföreskrifter" ovan, kan troligen förändring av insamling av grovavfall och informationsinsatser höja upplevd kundservice avsevärt.

2.10.2 Aktivt samarbete bör rimligtvis kunna uppnås betydligt tidigare än år 2027, dvs det målår som gäller om inget annat årtal anges.

2.10.3 Att mäta den faktiska nedskräpningen framför den upplevda vore att föredra.

4 Minst en grov kvantifiering av belopp för åtgärder vore önskvärd. Förutsatt ekonomi, dvs hushållning med knappa resurser, bör prioritet ges åtgärder som har högst effekt per satsad krona.

Även en fjärde kategori finns. Åtgärder som ger kostnadsminskningar alternativt intäktsökningar. Ett tydligt exempel är beslutsunderlaget avseende våtsikt.

Bilaga 1

Minst överslagsmässiga ekonomiska beräkningar och bedömda miljöeffekter bör redovisas, dvs koppling till mål och förväntat resultat.

Under rubriken "kostnad" bör det för tydlighetens skull anges att finansieringen hos bolagen i normalfallet sker genom taxa, hyra eller uppdragsersättning.

Många angivna åtgärder under "Målområde" kan ses som varianter av samma fråga. Under målområde 6, "Lätt att göra rätt" beskrivs åtgärder som inte återfinns som målsatta problem i styrdokumentet. Exempel på detta är 6.14 och 6.21. Hur stort är problemet, vad ska uppnås och vilken åtgärd bedöms ha störst effekt? Det finns en risk att förväntad åtgärd inte resulterar i aktivitet.

Bilaga 2

En erfarenhet som kan dras är att mål som sätts måste vara möjliga att utvärdera.

Det framgår inte vilka kriterier som ligger till grund för tidssättning, förutom allmän text om

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL****Styrelsesammanträde 9/2022**Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
7(16)

"hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig". Om möjlighet finns att tidigarelägga åtgärder är det sannolikt till stort värde för miljön.

Bilaga 3

5.2.2 tredje stycket. Texten "beställa hämtning av grovavfall mot avgift" är felaktig. Av taxebeslut framgår att "Två gånger per år åker vi runt i kommunen och samlar in grovavfall från hushållen. Allt du behöver göra är att ringa oss och boka in hämtningen. Tjänsten ingår i taxan och kostar inget extra."

7.3 andra stycket. Även denna text är felaktig. "hämtas efter beställning mot avgift" Av taxebeslut framgår följande "Vitvaror: 1 vitvara ingår. Till exempel ett kylskåp, en tvättmaskin eller en spis."

Bilaga 5

Redovisningen av nedlagda avfallsupplag är tydlig och bra. En fundering är dock om inventering av fastigheter med befintliga/nedlagda verksamheter inte har motsvarande betydelse ur ett miljöperspektiv. Inventeringen finns möjligen någon annanstans eller är ett problem utanför avfallsområdet.

Bilaga 6

Under avsnitt 3 framgår att biogas utvinns. I deponier med biologiskt avfall bildas framförallt metangas. Vid Lilla Nyby facklas denna gas, dvs miljömässigt är koldioxid bättre än metangas.

Bilaga 8

3.1.1 "Det görs ingen djupgående beräkning av konsekvenser". Detta måste betraktas som en svaghet. Inte heller bedömning av resursbehov framgår. För att beslutande och/eller ansvarig instans ska kunna allokera nödvändiga resurser krävs detta underlag. Se även kommentar till bilaga 2.

3.1.2 Den geografiska avgränsningen kan behöva diskuteras. Rötning av biologiskt avfall i en anläggning placerad i Eskilstuna kommun får helt andra miljökonsekvenser än om samma avfall transporteras till en annan kommun. Effekten kan behöva klargöras.

3.2 Den miljömässiga skillnaden mellan föreslagen plan och nollalternativet behöver beskrivas. Att ett mål exempelvis beskrivs som minskning av kg per person ger ingen tydlighet, i vilken besparing i utsläpp av till exempel växthusgaser eller minskad förbrukning av en viss mineral målet strävar mot. Ett tydligt närmande av ambitionerna i kommunens klimatplan, och de olika scopen, vore positivt.

4.2.3 Stycket uttrycker generellt en stor osäkerhet angående vilka effekter som uppnås. Om en förändring sker "kan" en "positiv påverkan" inträffa. Konkretisering, fokusering och mätbarhet sparar sannolikt tid och resurser och leder till större positiva miljöeffekter.

5.2 Även detta stycke uttrycker viss osäkerhet. "...de nationella miljö kvalitetsmålen påverkas i positiv riktning av genomförandet av planen om målen uppnås." Utgångspunkten måste vara att målen SKA nås. Till skillnad mot visionen som kan vara mera "fjärran".

Se nedan bolagens remissvar.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Styrelsen för Eskilstuna Kommunfastigheter AB beslutade

att godkänna förslaget till remissvar och kommentarer

samt att skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering

Kommentarer från Kfast**Kfasts övergripande synpunkt**

En generell synpunkt är att renhållningsordningens dokument kommer att få mycket mer inflytande på utvecklingen i Eskilstuna än motsvarande dokument i tidigare versioner. Dokumenten visar med stor tydlighet på den genomgripande förändringen av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, som är på gång redan idag och inom en närstående framtid.

Renhållningsordningens dokument är väl genomarbetade och ligger i fas med, och är en förlängning av lagar, planer och strategier på global nivå, EU-nivå samt nationell nivå. Dokumenten tar även på ett bra sätt hänsyn till andra kommunala styrdokument inom området som tex, Eskilstuna klimatprogram och Kommunkoncernens plan för klimat samt kemikalieplanen. Kopplingen till att klara klimatfrågan är stor då två nationella miljö kvalitetsmål i form av god bebyggd miljö och begränsad klimatpåverkan delas av både renhållningsordningens dokument och styrdokumentet gällande klimatet.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL****Styrelsesammanträde 9/2022**Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
8(16)

Det är även mycket positivt att en omfattande uppföljning av den gamla avfallsplanen är genomförd och att icke tidigare uppnådda mål kommenterats och plockats upp i den nya Kommunkoncernens plan för avfall och kretslopp.

Vidare är planen mycket ambitiös och omfattande vilket är nödvändigt om Eskilstuna ska vara en förebild inom klimat- och miljöarbete. Eskilstuna har ju utnämnts som en av världens 15 grönaste städer, erhållit Blåslampan och benämnts som världens återbrukshuvudstad. I statistiken (bilaga 3) står att läsa att Eskilstuna ligger efter övriga Sverige vad gäller både materialåtervinning (27% mot 37 %) som minskad mängd avfall som går till förbränning (54% mot 46%).

Dock kommer frågeställningar komma upp på respektive förvaltning/bolag som berörs av åtgärderna, då dokumenten i stor omfattning hänvisar till att åtgärderna ska genomföras till rådande befintliga interna resurser, både personella som ekonomiska.

Detaljerade kommentarer

Kfast har inga synpunkter på dokumentet "avfallsföreskrifter om avfallshantering i Eskilstuna kommun KSKF/2021:206" utan synpunkterna berör bara "Kommunkoncernens plan för avfall och kretslopp KSKF/2021:206 med bilagor.

En första synpunkt rör nomenklaturen i dokumenten. Ett förtydligande bör göras då "kommunens avfallsplan" och Kommunkoncernens plan för avfall och kretslopp" båda används i dokumenten och skapar otydlighet.

Målområde 2.6.5 "Mål Minst 25 % av materialen som används i nybyggnation består av återbrukade eller återvunna material". Att till år 2027 nå 25 % i nybyggnation känns som ett mål som kommer vara mycket svårt att nå. I Sverige har vi kommit långt med detta koncept för fastighetsägare av kommersiella lokaler men inte lika långt för fastighetsägare av bostäder. Att idag återbruka material som ex. vitvaror, kranar etc. kommer bli svårt pga garantitider m.m. Även otydligt vad som räknas som material i nybyggnation, räknas fyllnadsmassor, asfalt mm in? Forskning pågår och marknaden kommer att gå snabbt framåt men att nå hela 25 % till år 2027 känns idag orealistiskt högt.

Bilaga 1, åtgärder, målområde 2.6 "Minska spill och avfall genom byggprocessens alla steg; från design till färdig byggnad". Åtgärden är inget nytt tillskott till verksamheten, då det är en förutsättning redan idag att väga in miljö - och ekonomiska aspekter i projekten. Åtgärden är dessutom svår att mäta och följa upp och relativ otydlig i sin formulering. Kan ersättas med en mer distinkt åtgärd som att t.ex. minska byggplast. Drygt 150 000 ton plastavfall uppkommer inom byggsektorn varje år. Mindre än 1 procent av detta sorteras ut i rena plastfraktioner och materialåtervinns. Åtgärden kan vara att minska klimatpåverkan från byggsektorns plastanvändning genom att öka användandet av återvunnen och biobaserad plast, öka andelen plast som materialåtervinns och minska andelen plast som förbränns. Med förutsättning att målår 2027 används, då mycket forskning och framsteg pågår inom området.

Bilaga 1, åtgärder, målområde 3.5 "Samverkanskoncept med fastighetsägare för information om källsortering och minska hushållens avfall som går till förbränning (samt förbättra hushållens avfallssortering)" Huvudansvarig för åtgärden bör endast Eskilstuna energi och miljö vara med Kfast som delansvariga. Kfast åtgärd förväntas bidra till genomförandet utifrån sin egen verksamhet och medan samverkan med privata fastighetsägare i första hand bör ligga på EEM.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB

Eskilstuna Energi och Miljö AB

Styrelsen för Eskilstuna Energi och Miljö AB beslutade att godkänna nedanstående som remissvar samt att skicka ärendet vidare till Eskilstuna Kommunföretag AB. Följande ändringar beslutades på styrelsemötet.

- Gällande synpunkterna nedan önskade styrelsen ett förtydligande avseende uppföljning av avfallsplan. *EEM:s styrelse vill ha tätare uppföljningar av arbetet, förslagsvis fyra gånger om året. Chef för Återvinning ansvarar för uppföljningarna.*
- Förutom att avfallsplanen ska harmonisera med både de globala målen samt de nationella miljömålen bör det *läggas till att den stämmer överens med EU-direktiv.*

Synpunkter

Bedömningen är att planen med bilagor, är väl genomarbetad. EEM har bidragit i arbetat med framtagande av planen och bedömer att den är relevant. EEM har en viktig roll i att bidra och vara en möjliggörare till att målen i planen nås.

I åtgärdslistan under målområde Återbruka så tar punkt 2.4 upp att EEM ska etablera återbruk i någon form för bygg- och rivningsmaterial till allmän försäljning. Bolaget ställer sig positiva till åtgärden men lyfter fram att det kommer att vara kopplat till en kostnad som kommer belasta taxekollektivet.

Målområde återvinna punkt 3.2 står det att klosettavloppsvatten från sluten tank omhändertas i egen eller hyrd anläggning på sådant vis att växtnäring kan spridas på produktiv mark. Kostnad är upptagen som en investering. Vi önskar att man istället formulerar åtgärden som en utredning istället för investering. Kommande lagstiftning utreder huruvida näringsämnen från klosettavloppsvatten från sluten tank får spridas på produktiv åkermark eller inte.

Tabellerna som presenteras i nya avfallsplanen är hämtade från avfallweb. Det är kommunerna själva som ansvarar för att siffrorna rapporteras men det granskas inte av någon oberoende part. Vi anser att tabellerna inte är tillförlitliga och bör därför inte vara med i nya avfallsplanen.

Det saknas en tydlig beskrivning över hur avfallsplanen ska följas upp. Det skulle vara önskvärt om det förtydligats.

Avfallsplanen är en viktig komponent för att leda Eskilstunas miljöarbete i rätt riktning, det är också viktigt att avfallsplanen harmoniserar med både de globala målen samt de nationella miljömålen.

Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Styrelsen för Eskilstuna Logistik och Etablering AB beslutade att godkänna förslaget till remissvar och kommentarer samt att skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering

Synpunkter

"Avfallsföreskrifter om avfallshantering för Eskilstuna kommun"

"Plan för avfall och kretslopp"

ELEs övergripande synpunkt;

Eskilstuna Logistik och Etablering AB berörs i första hand av innehållet i dokumenten inom områdena näringslivsfastigheter, **kombiterminal** och flygplatsdrift, exempelvis avseende avfallshantering och återvinning. Någon väsentlig påverkan bedöms inte uppstå.

Inga namngivna projekt och beslutande planer finns i dagsläget om investeringar i egna fastigheter, vilket skulle kunna få konsekvenser i form av användande av återvunnet byggmaterial. Någon ställning tas därför inte i frågan. Indirekt kommer bolagets påverkansmöjligheter inom etableringsverksamheten att kunna bidra till måluppfyllelse. Det är viktigt att planen för avfall och kretslopp ska möjliggöra för en effektiv, konkurrenskraftig och attraktiv "miljö" för företag och verksamma. I Eskilstuna Kommun.

Detaljerad kommentar;

"Visionen om ett cirkulärt Eskilstuna" punkt 2.1 i bilaga 4 ändras genom att ta bort ordet dagens i meningen. År 2030 är dagens slit- och slängsamhälle ett minne blott i Eskilstuna.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Styrelsesammanträde 9/2022

Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
10(16)**Destination Eskilstuna AB**

Styrelsen för Eskilstuna Destination AB beslutade
**att godkänna förslaget till remissvar och kommentarer
samt att skicka beslutet till Eskilstuna kommunföretag för vidare hantering**

"Avfallsföreskrifter om avfallshantering för Eskilstuna kommun"**"Plan för avfall och kretslopp"**

Destination Eskilstuna AB berörs i första hand av innehållet i Bilaga 1, avseende Målområde 1.2, där bör miljöevolution nämnas. Nu står det klimatevolution under samverkan.

På samma punkt bör formuleringen under åtgärder: "Kartlägga och kommunicera cirkulära initiativ inom Eskilstuna vars huvudverksamhet är att få allmänheten att dela, laga, låna och återanvända saker." För Destination Eskilstuna är det främst kommunicera, till exempel det vi sprider i våra kanaler gällande bland annat Retuna, loppmarknader/second hand och Fritidsbanken.

På punkt 6.19. Under åtgärder: "Årliga aktiviteter för att uppmärksamma invånare om nedskräpning". Även där bör det framkomma att vi främst kommunicerar aktiviteter/evenemang som genomförs.

§ 9 Ekonomisk delårsrapport 2022-08

Dnr 2022:039

Styrelsen beslutade**att godkänna framlagd delårsrapport.**

Mikael Brodén kommenterade åtaganden och ekonomisk prognos. Susanna Henriksson redogjorde för pågående hållbarhetsarbete. Den ekonomiska prognosen för helåret per 2022-08 är 272 Mkr inklusive realisationsvinst.

Ordföranden önskar utvecklad förklaring kring elproduktion vid kraftvärmeverket. Mål 210 GWh, prognos 168 GWh.

Martin Roos kommenterade åtaganden och väsentliga händelser för **Destination Eskilstuna**.

David Hofmann kommenterade åtaganden och väsentliga händelser och Robert Kärneus kommenterade ekonomin i **Eskilstuna Logistik och Etablering**.

Kjell Andersson kommenterade **Energi och Miljös** åtaganden och Christina Pettersson kommenterade ekonomiska prognosen.

Fredrik Elf kommenterade **Kfast** åtaganden och ekonomisk prognos per 2022-08.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL****Styrelsesammanträde 9/2022**Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
11(16)**§ 10 Återrapportering åtaganden 2022-08**
Dnr 2022:040**Styrelsen beslutade**

att godkänna framlagt underlag över aktuell statusbedömning för 2022 års åtaganden, samt

att överlämna återrapportering åtaganden till Eskilstuna Kommun.

Ärendebeskrivning

Eskilstuna Kommunföretag AB ska fortlöpande följa upp och tertialvis rapportera arbetet med åtaganden. Utsända sammanställningar utgör en bedömning över aktuell status.

§ 11 Remiss – Strategi för Hjälmarens gemensamma utveckling
Dnr 2022:041**Styrelsen beslutade**

att godkänna Eskilstuna Kommunföretags yttrande,

att överlämna yttrandet till Eskilstuna kommun, samt

att direktjustera paragrafen.

Ärendebeskrivning

Under hösten 2021 har representanter från de kommuner, regioner, länsstyrelser och besöksorganisationer som ligger kring Hjälmarens tillsammans genomfört en workshopserie i syfte att formulera en gemensam målbild för Hjälmarens. Gruppen har resonerat och diskuterat kring samordningsbehov och inom vilka teman som detta behöver hanteras. Arboga kommun, Eskilstuna kommun, Katrineholms kommun, Vingåkers kommun, Örebro kommun, Region Sörmland, Region Västmanland, Region Örebro län, Länsstyrelsen Södermanlands län, Länsstyrelsen Västmanlands län, Länsstyrelsen Örebro län, Destination Eskilstuna AB, Stua, Plus Katrineholm och Örebrokompaniet har medverkat i arbetet. Utifrån en analys av samtliga organisationers viktigaste styrdokument och uppdragsformuleringar har en minsta gemensam nämnare kunnat identifierats. Denna analys utgör tillsammans med en nulägesanalys över befintliga värden på och kring Hjälmarens utgångspunkter i strategin. På detta sätt undviks målkonflikter mellan strategin och befintliga styrdokument, och genom att utgå från nulägesanalysen blir det tydligt vad som behöver genomföras för att uppnå den vision som formulerats för Hjälmarens. Arbetet ledde fram till att ett utkast på den gemensamma strategin kunde presenteras för en stor grupp representanter från både förvaltningar och politik på en konferens under våren 2022. Under konferensen fördes en diskussion om både innehållet i strategin, prioriteringar och hur den bäst kan implementeras. Utifrån dessa diskussioner har strategin reviderats och en remissversion tagits fram.

Syfte och mål

Syftet med strategin är att beskriva berörda organisationer gemensamma vilja och ambition kring utvecklingen av Hjälmmaren inom landsbygdsutveckling, friluftsliv och besöksnäring. I strategin har en övergripande vision för Hjälmmaren formulerats:

Utvecklingen av Hjälmmaren sker på ett långsiktigt hållbart sätt och dess ekologiska och kemiska status är god. Insatser inom landsbygdsutveckling, friluftsliv, rekreation och besöksnäring samordnas och sker gemensamt över kommun- och länsgränser. Landsbygden på och kring Hjälmmaren är levande och attraktiv med goda förutsättningar för boende, etablering och service. Det breda utbudet av upplevelser på och kring Hjälmmaren gör att sjön är ett välkänt besöksmål både nationellt och internationellt. Det aktiva båtlivet på sjön knyter samman både människor och landskap kring Hjälmmaren.

Strategin består vidare av åtta olika teman: friluftsliv, besöksnäring, landsbygdsutveckling, maritim utveckling, naturmiljö, kulturmiljö, vattennivå och kvalité samt fiske. Under respektive tema har vidare en framtidsbild och ett antal ställningstaganden formulerats.

Dessa bidrar samtliga till att uppnå den övergripande visionen ovan. Målet med strategin är att genom att gemensamt formulera berörda organisationers vilja och ambition kring Hjälmmaren skapa förutsättningar för att organisationerna tillsammans och var för sig långsiktigt arbetar både strategiskt och operativt åt samma håll för att utveckla Hjälmmaren. Strategin utgör på detta sätt själva grunden i det fortsatta gemensamma arbetet.

Implementering

Strategin utgör ett första steg för att bättre kunna driva en integrerad territoriell utveckling inom policyområden som landsbygdsutveckling, friluftsliv och besöksnäring. Att detta första steg har tagits, och därmed lagt grunden för den fortsatta utvecklingen, är avgörande för en långsiktig gemensam utveckling av Hjälmmaren. För att strategin på ett tydligt sätt ska ge effekt hos invånare, besökare, civilsamhälle och kommersiella aktörer behöver den konkretiseras i handlingsplaner med konkreta och tidsatta åtgärder. Handlingsplanerna tas fram inom respektive organisation för att säkerställa att de är anpassade efter respektive organisations egna förutsättningar kring exempelvis behov och budgetprioriteringar. En viktig del i denna strategi är att stärka samverkan mellan samtliga organisationer. I strategin bedöms detta bäst kunna hanteras genom en gemensam samordningsfunktion. Exakt hur denna funktion ska organiseras eller arbeta bestäms inte i strategin. Strategin bedömer dock att samordningsfunktionen är nödvändig för att det långsiktiga strategiska arbetet ska ge god effekt.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB och Eskilstuna Logistik och Etablering AB har valt att inte svara på remissen.

Eskilstuna Kommunföretag instämmer till Destination Eskilstuna AB och Eskilstuna Energi och Miljö AB remissvar.

Remissvar från Destination Eskilstuna AB

DEABs styrelse beslutade

att godkänna Destination Eskilstunas yttrande, samt

att överlämna yttrandet till Eskilstuna Kommunföretag.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL****Styrelsesammanträde 9/2022**Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
13(16)

Destination Eskilstuna AB, med övergripande uppdrag att vara kommunkoncernens samlade kraft för att positionera Eskilstuna som en attraktiv ort för boende, studier, besök, arbete och investeringar samt verka för tillväxt inom besöksnäring och kulturell kreativ näring, har aktivt medverkat i framtagning av strategi för Hjälmarens gemensamma utveckling och tillstyrker den i sin helhet.

Remissvar från Eskilstuna Energi och Miljö AB

EEMs styrelse beslutade

att godkänna nedanstående som remissvar samt**att** skicka ärendet vidare till Eskilstuna Kommunföretag AB**Synpunkter**

EEM ser positivt på framtagandet av en gemensam strategi för Hjälmarens utveckling.

Hjälmaren utgör ett viktigt intagsområde för dricksvattenproduktion för Eskilstuna kommun med miljökvalitetsnormer och risker kopplade till gällande vattenskyddsområde.

Långsiktigt finns planer på att flytta intagspunkt uppströms Hjälmaren och därtill revidering av ytavattenskyddet. Detta bedöms dock inte bli påverkat på ett negativt sätt av framtagen strategi.

Vidare har VA inget verksamhetsområde uppströms som berörs av den gemensamma strategin för Hjälmarens utveckling.

I övrigt bedömer vi att förutsättningar för att hantera ökade behov inom övriga verksamheter, främst elförsörjning och återvinning, finns och att det kan hanteras inom vår ordinarie verksamhet.

§ 12 Komplettering investering Odlaren etapp 2, Kfast

Dnr 2022:042

Styrelsen beslutade

att godkänna styrelsen för Eskilstuna Kommunfastigheter ABs beslut om tilläggsinvestering på Odlaren etapp 2, Yllekoftan 2.

Anton Varnäs reserverar sig mot beslutet. Reservationen bifogas protokollet.

Ärendebeskrivning

Odlaren är under utveckling och Eskilstuna Kommunfastigheter är en av flera fastighetsägare som uppfört bostäder i området. Kommunfastigheter har sedan tidigare färdigställt 142 bostäder i området och intresset har varit stort för dessa.

ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Styrelsesammanträde 9/2022

Sammanträdesdatum
2022-09-29Blad
14(16)

Investeringsbeslut om 139 Mkr för etapp 2 i Odlaren togs i april 2019. Under 2021 gick emellertid tidigare upphandlad entreprenör i konkurs och projektet har därefter avstannat men behöver färdigställas. Totalt har drygt 100 Mkr redan upparbetats i projektet. För att slutföra projektet har ny upphandling genomförts och Eskilstuna Kommunfastigheter AB styrelse har beslutat:

”att godkänna tilläggsinvestering på Odlaren etapp 2, Yllekoftan 2, fyra flerbostadshus med 88 bostäder i Odlaren, med en utökad budget på 80 Mkr.

samt att översända ärendet till Eskilstuna Kommunföretag.”

Tillkommande investeringsbelopp uppgår efter upphandling till 80 Mkr, projektet kommer slutföras via partnering med riktpolis. Presenterad kalkyl med uppdaterade antaganden indikerar ett nedskrivningsbehov på ca 50 Mkr och en internränta på 3.1%. Att inte färdigställa bostäderna kan dock leda till att ett ännu större värde behöver skrivas ned och bedöms även påverka varumärke och kundrelationer negativt.

Investeringen har behandlats i Forum för investeringar som tillstyrker att ärendet lämnas till styrelsen för beslut. Se bifogat mötesprotokoll för ytterligare kommentarer.

§ 13 Komplettering investering Skogstorp, Kfast

Dnr 2022:043

Styrelsen beslutade

att godkänna styrelsen för Eskilstuna Kommunfastigheter ABs beslut om tilläggsinvestering på Husby Vreta 1:122 Skogstorp.

Ärendebeskrivning

Uppförande av radhus i Skogstorp har till följd av ökade byggpriser medfört att tidigare investeringsbeslut om knappt 97 Mkr som togs i oktober 2020 behöver kompletteras med ett tilläggsbeslut till en total investering på 114 Mkr. Planering pågår för att ombilda radhusen till bostadsrätter enligt Tuna Brf-konceptet. Eskilstuna Kommunfastigheter AB styrelse har beslutat:

”att godkänna tilläggsinvestering på Husby Vreta 1:122 Skogstorp på 18 Mkr”.

samt att översända ärendet till Eskilstuna Kommunföretag.”

Investeringen har behandlats i Forum för investeringar utifrån ett scenario där ombildning ej sker. Forum för investeringar tillstyrker att ärendet lämnas till styrelsen för beslut. Investeringen ger en internränta på närmare 4.2%, knappt under direktavkastningskravet men utan bedömt behov av nedskrivning. Se bifogat mötesprotokoll för ytterligare kommentarer.

INFORMATION/DISKUSSIONSPUNKTER**§ 14 Lägesrapport biogas**

Kjell Andersson redogjorde för aktuellt läge.
Förhandling med Eskilstuna Biogas pågår kring gas och matslurry.

§ 15 Status lokalisering bränsleterminal

Mikael Brodén redovisade aktuellt läge. Slutrapport under oktober.

§ 16 Elhandel lägesrapport

Information lämnades under delårsrapport.

§ 17 Delrapport ESEM-utredningen

Mikael Brodén visade tidslinje för det arbete som gjorts och vilka frågor som återstår att beskriva innan slutrapport lämnas. Möte med PWC inom några veckor för genomgång av slutrapport.

§ 18 Bolagens elförbrukning och effektiviseringsåtgärder

Ärendet flyttades till oktobersammanträdet.

§ 19 Rapport utredning DEAB

Tommy Malm redovisade innehåll i utredningen som Eskilstuna kommun har tillsatt om DEABs framtida verksamhet, gränssnitt och organisering. Utredningen har gjorts av Startpoint Advisory.

Ett stort antal intervjuer har gjorts, omvärldsbevakning och jämförelser med andra kommuner finns, samordnings-/samverkansmöjligheter med andra interna och externa aktörer har belysts.

Konsulten beskriver olika scenarion:

Vägval uppdraget – 3 möjliga alternativ; bredda– som idag – smalna av.

Organisering – 4 olika alternativ; som idag – avveckla bolag/verksamhet till förvaltning – avveckla bolag, delar till Logistik/delar till förvaltning – ägande tillsammans med näringsliv.

§ 20 Återrapportering Eskilstuna United

Tommy Malm redogjorde för aktuell situation. Enligt information från föreningen kommer kapitalet att vara återställt vid årsskiftet 2022. Vår insats uppgår till 200 kkr.

Föreningen har presenterats en budget i balans för 2023.

§ 21 Övrigt

Inga övriga frågor hanterades.

§ 22 Ärendelista

Genomgång och uppdatering av ärendelistan. 1 ärende tillkom och 1 ströks.

Ärendelistan godkändes.

§ 23 Utvärdering av dagens styrelsemöte

Längre möten behöver innehålla flera raster.

Nästa ordinarie styrelsesammanträde 25 oktober kl 09:00-12:00.

Anton Varnäs

Anton Varnäs
E-mail: anton.varnas@tunafastigheter.se
Role: Justerare
2022-10-03 11:03 CEST

Lars Andersson

Lars Andersson
E-mail: lars.a.skacklinge@telia.com
Role: Ordförande
2022-10-03 15:03 CEST

Anders Andersson

Anders Andersson
E-mail: anders.andersson@eakf.se
Role: Sekreterare
2022-10-03 17:52 CEST

Anton Varnäs
anton.varnas@eakf.se

Eskilstuna Kommunföretag AB, Styrelsesammanträde 9/2022, 2022-09-29

Reservation till §6 att godkänna Eskilstuna Energi & Miljö ABs ("EEM") beslut om investering i en solcellspark på Lilla Nyby samt att överlämna ärendet till Eskilstuna Kommunfullmäktige

Det är av stor vikt att beslut avseende investeringar inom bolaget och koncernen sker baserade på kompletta och rättvisande underlag. Särskilt viktigt är det att bolaget överlämnar korrekt och rättvisande information till Kommunfullmäktige avseende investeringars (i) belopp och (ii) beräknade och förväntade resultat över tiden, när sådan information finns att tillgå eller är möjlig att ta fram.

Jag anser inte att beslutsunderlaget och beslutspunkterna uppfyller det och därför reserverar jag mig till beslutet. Ett förtydligande kring detaljer följer enligt nedan.

Förtydligande

Att bygga anläggningar för solenergi har vissa förutsättningar som skiljer sig mot många andra investeringar:

Byggnation/Entreprenad

Ca 80% av kostnaden av en entreprenad utgörs av material, ca 20% av arbetskostnad. Materialkostnaden består huvudsakligen av fem segment.

- i) Solcellspaneler
- ii) Växelriktare
- iii) Material för montage (stativ)
- iv) Elkabel
- v) Ställverk och transformatorstation/er (vid anslutning till högspänningsnät)

Detta medför att entreprenörer i sin tur kan göra beställningar till fast pris vid avrop och därmed att en entreprenad kan ske till fast pris med förväntan att det inte ska behöva uppkomma ändringar och tillägg.

Eftersom majoriteten av entreprenadkostnaden utgörs av material inom ett begränsat antal segment kan anbudsgivare ge ett indikativt pris med relativt god säkerhet på kort varsel.

I underlaget till beslutet baserades på en kalkyl från 2021 som räknats upp med 20%. Jag bedömer att det angivna beloppet om 90 mkr som total investering är för lågt och att ett faktiskt investeringsbelopp kan komma att bli högre. EEM bör som allra minst ta sig tiden att ställa frågan till tidigare anbudsgivare, om ett aktuellt pris innan presentation för bolaget och beslut fattas, samt innan ärendet skickas vidare till Kommunfullmäktige.

Konstruktion

Att bygga på en deponi är principiellt bra, men kräver extra noggrann projektering av främst två skäl:

- Rörelser i marken över tiden kan medföra rörelser i stativen och spänningar i solcellspaneler. Det kan öka degraderingen och därmed utgöra en risk för ökat underhåll och produktionsbortfall. Eventuellt även medföra risk för att producentgarantier inte gäller.
- Val av metod för montage av stativ måste säkerställa att all risk för penetration av tätskiktet i deponin undviks. Vid eventuell penetration av tätskiktet kan det ta mycket lång tid att upptäcka, kanske tiotals år. I regel via kontroller av lakvatten. Åtgärder vid penetrationer av tätskiktet skulle kunna vara mycket omfattande och kostnaden mycket stor i relation till investeringsbeloppet av solcellsparken.

Byggnation på en deponi medför så pass särskilda förutsättningar att jag anser att beslut om investering även ska inkludera val och beslut av konstruktion. Inte minst eftersom entreprenörer förmodligen enbart ger garantier för en installation under en kortare tid (ca fem år) medan anläggningen ska skötas under trettio år eller mer.

Drift & Underhåll

Solcellsanläggningar kräver, liksom andra produktionsanläggningar för el, en plan för drift och underhåll.

Två kärnkomponenter har särskilda förutsättningar som man måste hantera i en drift och underhållsplan:

- Solcellspaneler: Degradering (försämrade produktions-effekt) sker i regel med ca 1-2% första året och ca 0.5% år för år. Den primära påverkande faktorn är spänningar i panelerna på grund av temperaturväxlingar och mekanisk påverkan.
- Växelriktare: Har en livslängd om 10-20 år. I regel brukar man räkna med 12-14 år.

Många solcellspaneler kopplas i serie i s.k. strängar. Analyser visar att degradering för många paneltyper sker normalfördelat. Man kan förenklat likna effekten av en trasig solcellspanel i en lång sträng som en vattenslang. Ställer man sig på slangen kommer inget vatten fram. Har en panel i en sträng större degradering än övriga i samma serie, så kommer produktionsbortfallet i hela strängen bli större än bristen i den enskilda panelen.

Dessa förutsättningar kan och bör hanteras i större anläggningar. För att säkerställa lågt produktionsbortfall behöver man mäta och lagra information om anläggningen. Utan historisk mätdata är det mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att konstatera defekter och lokalisera var de finns. För att kunna övervaka en anläggning behöver man bland annat mäta och lagra data med hög noggrannhet om:

- Utomhustemperatur
- Paneltemperatur
- Solinstrålning
- Vindhastighet (och vindriktning)
- Produktionsdata (spänning, ström, effekt, energi, mm).

Anläggningar har sällan fel de första fem åren. Behovet av kontroll och underhåll ökar med tiden.

Jag anser att informationen i beslutsunderlaget saknar en beskrivning av organisation, tekniska system och plan för drift och underhåll samt att kostnader för löpande drift och underhåll var kraftigt underskattade.

Vidare bör en anläggning ha en viss mängd reservdelar i lager för att undvika produktionsbortfall. Flera komponenter har idag mycket långa leveranstider och vissa komponenter har dessutom mycket kort produktionsperiod. Behöver man t.ex. en likadan solcellspanel för att ersätta en trasig om 20 år, så bör man köpa den samtidigt med övriga i anläggningen. I underlaget saknades en beskrivning om lagerhantering av reservdelar och det fanns ingen post upptagen relaterad till investeringsbeloppet.

Det finns idag detaljerade analyser att ta del av avseende produktionsbortfall i stora anläggningar. Produktionsbortfallen har i regel visat sig vara större än vad som initialt beräknats. I analyser finns också information som kan utgöra grund till bättre design och drift för att minska produktionsbortfallet över tiden. En kalkyl bör baseras på rimliga antaganden om produktionsbortfall.

PPA

För att säkra en långsiktig intäkt har investeringen föreslagits baseras på att erbjuda lokala kunder att teckna PPA (Pre-Purchase-Agreement) för framtida produktion av el.

En årsproduktion om ca 15 GWh som anläggningen förväntas producera är relativt liten i relation till bolagets övriga volymer. Den nödvändiga administrativa resursen för att hantera PPA är tveksam i relation till omfånget.

Bolaget kan och ska enbart erbjuda kunder att köpa el till marknadspris. För majoriteten av kunder finns det bättre sätt att säkra sitt elpris med matchning mot sin förbrukningsprofil.

Jag anser inte att EEM ska erbjuda en småskalig lösning med PPA till en liten och begränsad mängd kunder. Vill man erbjuda fasta priser till kunder bör det ske brett och lika för alla. I så fall lämpligen genom ESEF. Generellt anser jag det olämpligt att erbjuda fasta priser på så lång tid som 5, 10 och 20 år.

End of Life

Solceller har en begränsad livslängd. Växelriktare i regel kortare. Vanligen räknar man 30 års livslängd för en anläggning med en förhoppning om ytterligare 10 år. När anläggningen är uttjänt ska den antingen helt monteras ned eller återanvändas genom att delar av installationen återanvänds och delar återvinns.

En investeringskalkyl bör uppskatta kostnaderna med båda alternativen och förordas ett av dem i kalkyler. Det finns inte med i beslutsunderlaget.

Kalkyl

En investeringskalkyl för en solcellspark bör innehålla:

- Flerårsprognos med resultat- och balansräkning (förslagsvis 30 år)
- Antaganden om framtida elpris, inflation, ränta, internränta
- Nyckeltal såsom, NPV, IRR, LCOE, m.m.

Kalkylen bör baseras på ett par olika scenarier och ha en känslighetsanalys.

Något sådant underlag finns inte med i beslutsunderlaget.

Sammantaget

Solenergi är en viktig del i klimatomställningen. Det är principiellt rätt att bygga på mark som inte kan användas för annat ändamål, som deponin i det här fallet.

Investeringar, alldeles särskilt i offentliga bolag, ska göras med utgångspunkt från ett komplett och rättvisande underlag. Det uppfyller inte beslutsunderlaget som presenterats inför styrelsens beslut. Solcellsparker är särskilt enkla att räkna på. Det finns ingen anledning att göra avkall på ett komplett och rättvisande beslutsunderlag.

Därför reserverar jag mig.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized initials 'AV' followed by a surname.

Anton Varnäs

Anton Varnäs
anton.varnas@eakf.se

Eskilstuna Kommunföretag AB, Styrelsesammanträde 9/2022, 2022-09-29

Reservation till §12 att godkänna Eskilstuna Kommunfastigheter ABs beslut om tilläggsinvestering samt att överlämna ärendet till Eskilstuna Kommunfullmäktige

Jag reserverar mig till beslutet om tilläggsinvestering från ursprungliga 139 mkr med ett ökat investeringsbelopp om 80 mkr samt att slutförandet av projektet ska ske genom s.k. partnering.

Partnering motsvarar löpande räkning. Enligt information från bolagets företrädare anser man på inrådan från extern rådgivare att det inte är lönt att pröva försäljning av projektet vid nuvarande status. Man anser att partering är rätt väg och har inte prövat möjligheten till anbud med fast pris.

Ledningen för bolaget anser på inrådan av konsult att det är utsiktslöst att försöka sälja fastigheten med byggnaderna i nuvarande skick till ett sådant pris att förlusten minskas. En sådan försäljningsprocess anser bolagets ledning dock inte medföra någon annan betydande påverkan än visst dröjsmål för att bygga klart i egen regi via partnering.

För att minska förlusten anser jag att man måste pröva försäljning till extern part samt även pröva ett anbudsförfarande om fast pris, innan man går vidare med partnering. Den ekonomiska förlusten är alldeles för stor.

Jag anser vidare att det kalkylunderlag som redovisats är för begränsat och att den kalkylerade förlusten/nedskrivningen om 50 mkr i verkligheten kan anses högre. Kalkylen saknar bland annat följande som är brukligt i fastighetssammanhang:

- Intäktskalkyl baserad på objektsindelning (s.k. rentroll)
- Kostnads kalkyl för driftskostnader
- Total förvaltningskostnad inkl bolagets fördelade kostnader för affärsområdet (bostäder)
- Flerårsprognos inklusive resultat- och balansräkning (förslagsvis 20 år)
- Antaganden om hyresförändring över tiden, inflation, räntor, vakansgrad, m.m.
- Nyckeltal utöver direktavkastning såsom t.ex. IRR, nuvärde, känslighetsanalys

Jag ställer mig frågande till att beräknad direktavkastning om 4.0% efter direktavskrivning om 50 mkr stämmer med bolagets avkastning givet faktiska förutsättningar.

Därför reserverar jag mig.

Anton Varnäs